Kunnanvaltuusto

Aika 09.11.2026 klo 18:00 -

Paikka Mosaiikki, Koulutie 4

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
49	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	2
50	Pöytäkirjan tarkastajien valinta	3
51	Tuloveroprosentin määrääminen vuodelle 2027	4
52	Kiinteistöveroprosenttien määrääminen vuodelle 2027	6
53	Rakennusjärjestyksen hyväksyminen	9
54	Arviointikertomus vuodelta 2025 / Kunnanhallituksen selvitys	17
55	Väliarviointiraportti	18
56	Vesihuoltolaitoksen kirjanpidollisen taseyksikön purkaminen	19
57	Ruokapalvelupäällikön viran lakkauttaminen	21
58	Muut asiat	22

Mikko Väisänen
puheenjohtaja

49
Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kunnanvaltuusto 09.11.2026

Päätösesitys	Puheenjohtaja: Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.
Päätös	Kunnanvaltuusto:

50
Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Kunnanvaltuusto 09.11.2026

Päätösesitys	Puheenjohtaja: Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat Helena Kainulainen ja Seppo Kainulainen.
Päätös	Kunnanvaltuusto:

Kunnanhallitus § 185 26.10.2026
Kunnanvaltuusto 09.11.2026

51
Tuloveroprosentin määrääminen vuodelle 2027

Kunnanhallitus 26.10.2026 § 185

Valmistelija: talous- ja hallintojohtaja

Valtuuston tulee kuntalain 111 §:n mukaisesti päättää kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä tuloveroprosentin suuruus. Kunta ilmoittaa tuloveroprosentin prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella.

Sonkajärven kunnan vuoden 2026 tuloveroprosentti on 8,6.

Kunnanhallitus antoi 31.8.2026 talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2028-2029 laadintaohjeen. Ohjeessa verotulojen määräksi vuoden 2026 veroprosenteilla vuonna 2027 arvioitiin 8,696 milj. euroa, joista kunnallisveroa 5,383 milj. euroa, yhteisöveroa 2,162 milj. euroa ja kiinteistöveroa 1,151 milj. euroa.

Talousarvion laadintaohjeessa toimintakateraamiksi asetettiin -12,389 milj. euroa ja nettoinvestointiraamiksi -1,3 milj. euroa. Näillä luvuilla kunnan ylijäämäksi muodostui 0,6 milj. euroa.

Lautakuntien talousarvioehdotusten mukainen toimintakate on -12,376 milj. euroa. Ehdotus alittaa raamin 13 000 eurolla. Lautakuntien nettoinvestointiehdotus on yhteensä -1,328 milj. euroa.

Kuntaliiton uusimman veroennustekehikon 9/2026 mukaan Sonkajärven kunnan verotulot vuoden 2026 veroprosenteilla vuonna 2027 ovat yhteensä 8,770 milj. euroa, joista kunnallisveroa 5,349 milj. euroa, yhteisöveroa 2,270 milj. euroa ja kiinteistöveroa 1,151 milj. euroa. Verotuloennuste on kasvanut 74 000 eurolla.

Koska lautakuntien talousarvioehdotusten toimintakate yhteensä alittaa annetun raamin 13 000 eurolla, ja kesäkuun ennusteeseen nähden verotuloennuste on noussut 74 000 eurolla, esitetään, että kunnan tuloveroprosentti pidetään nykyisellä tasolla.

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että vuoden 2027 tuloveroprosentiksi määrätään 8,6.

Päätös

Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus yksimielisesti päätti esittää kunnanvaltuustolle, että vuoden 2027 tuloveroprosentiksi määrätään 8,6.

_____

Kunnanhallitus § 185 26.10.2026
Kunnanvaltuusto 09.11.2026

Kunnanvaltuusto 09.11.2026
363/02.03.02.00/2026

Päätösesitys Kunnanhallitus:
Kunnanvaltuusto päättää, että vuoden 2027 tuloveroprosentiksi määrätään 8,6.

Päätös Kunnanvaltuusto:

Kunnanhallitus § 186 26.10.2026
Kunnanvaltuusto 09.11.2026

52
Kiinteistöveroprosenttien määrääminen vuodelle 2027

Kunnanhallitus 26.10.2026 § 186

Valmistelija: talous- ja hallintojohtaja

Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kunnan tulee ilmoittaa kiinteistöveroprosentit Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Kiinteistöveroprosentit määrätään prosentin sadasosan tarkkuudella. Kiinteistöverolain perusteella vuodelle 2027 kiinteistöveroprosenttivälit ovat:

- maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30-2,00 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93-2,00 %
- vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0,41-1,00 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,93-2,00 %
- voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 0,93-3,10 %
- yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0,00-2,00 %
- rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 2,00-6,00 %

Vuonna 2026 Sonkajärven kunnan kiinteistöveroprosentit ovat olleet seuraavat:

- maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00 %
- vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0,55 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,25 %
- voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10 %
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00 %
- rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti ei määrätty

Kunnanhallitus antoi 31.8.2026 talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2028-2029 laadintaohjeen. Ohjeessa verotulojen määräksi vuonna 2027 vuoden 2026 veroprosenteilla arvioitiin 8,696 milj. euroa, joista kunnallisveroa 5,383 milj. euroa, yhteisöveroa 2,162 milj. euroa ja kiinteistöveroa 1,151 milj. euroa.

Talousarvion laadintaohjeessa toimintakateraamiksi asetettiin -12,389 milj. euroa ja nettoinvestointiraamiksi -1,3 milj. euroa. Näillä luvuilla kunnan ylijäämäksi muodostui 0,6 milj. euroa.

Lautakuntien talousarvioehdotusten mukainen toimintakate on -12,376 milj. euroa. Ehdotus alittaa raamin 13 000 eurolla. Lautakuntien nettoinvestointiehdotus on yhteensä -1,328 milj. euroa.

Kunnanhallitus § 186 26.10.2026
Kunnanvaltuusto 09.11.2026

Kuntaliiton veroennustekehikon 9/2026 mukaan Sonkajärven kunnan verotulot vuoden 2026 veroprosenteilla vuonna 2027 ovat yhteensä 8,770 milj. euroa, joista kunnallisveroa 5,349 milj. euroa, yhteisöveroa 2,270 milj. euroa ja kiinteistöveroa 1,151 milj. euroa. Verotuloennuste on kasvanut 74 000 eurolla.

Koska lautakuntien talousarvioehdotusten toimintakate yhteensä alittaa annetun raamin 13 000 eurolla, ja kesäkuun ennusteeseen nähden verotuloennuste on noussut 74 000 eurolla, esitetään, että kiinteistöveroprosentit pidetään nykyisellä tasolla.

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että vuoden 2027 kiinteistöveroprosentit määrätään seuraavasti:

- maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00 %
- vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0,55 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,25 %
- voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10 %
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00 %
- rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti ei määrätty

Päätös

Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus yksimielisesti päätti esittää kunnanvaltuustolle, että vuoden 2027 kiinteistöveroprosentit määrätään seuraavasti:

- maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00 %
- vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0,55 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,25 %
- voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10 %
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00 %
- rakentamattoman rakennuspaikan
- kiinteistöveroprosentti ei määrätty

Kunnanvaltuusto 09.11.2026
364/02.03.02.00/2026

Päätösesitys

Kunnanhallitus:
Kunnanvaltuusto päättää, että vuoden 2027 kiinteistöveroprosentit määrätään seuraavasti:

- maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00 %
- vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0,55 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,25 %
- voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10 %
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00%
- rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti ei määritelty

Kunnanhallitus § 186 26.10.2026
Kunnanvaltuusto 09.11.2026

Päätös Kunnanvaltuusto:

Rakennusvalvontajaosto	§ 8	15.06.2026
Kunnanhallitus	§ 129	22.06.2026
Rakennusvalvontajaosto	§ 12	22.10.2026
Kunnanhallitus	§ 192	26.10.2026
Kunnanvaltuusto		09.11.2026

53
Rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Rakennusvalvontajaosto 15.06.2026 § 8

Valmistelija: rakennustarkastaja

Rakennusjärjestyksen uudistaminen on tullut ajankohtaiseksi erityisesti maankäyttö- ja rakennuslain korvautuessa rakentamislailla sekä alueidenkäyttölailla. Rakentamislain 17 §:n mukaan kunnassa on oltava rakennusjärjestys. Rakennusjärjestyksessä voidaan antaa paikallisista oloista johtuvia, suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteutumisen ja säilyttämisen kannalta tarpeellisia määräyksiä. Rakennusjärjestyksen määräykset voivat koskea muun muassa rakennuspaikkaa, rakennuksen kokoa ja sijoittamista, rakennuksen sopeuttamista ympäristöön, rakentamistapaa, istutuksia, aitoja, muita rakennuskohteita, rakennetun ympäristön hoitoa sekä vesihuollon järjestämistä.

Rakentamislain 19 §:n mukaan rakennusjärjestyksen hyväksyy kunnanvaltuusto. Ennen hyväksymistä kunnan on asetettava ehdotus rakennusjärjestykseksi julkisesti nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi. Nähtäville asettamisesta ilmoitetaan kuntalain 108 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Rakennusjärjestysehdotus on valmisteltu Ylä-Savon kuntien (Iisalmi, Kiuruvesi, Pielavesi, Sonkajärvi ja Vieremä) yhteistyönä. Valmisteluun ovat osallistuneet kuntien rakennusvalvontojen viranhaltijat. Rakennusjärjestyksen uudistamisen pohjana on käytetty Kuntaliiton uutta mallirakennusjärjestystä, jonka viimeisin versio on julkaistu marraskuussa 2025. Mallirakennusjärjestys on Kuntaliitossa valmiiksi laadittu uuden rakentamislain mukaiseksi ja sitä on viranhaltijatyönä muokattu ja täydennetty soveltumaan paikallisiin olosuhteisiin.

Valmistelun aikana ehdotuksesta on pyydetty ennakkolausuntoja keskeisiltä viranomaisilta, kuten kaavoituksesta sekä palo- ja ympäristönsuojeluviranomaisilta. Lisäksi viime vaiheessa rakennusjärjestyksen uudistamiselle perustettu luottamushenkilöistä ja viranhaltijoista koostuva ohjausryhmä on kokoontunut ja kommentoinut ehdotusta. Ennakkolausunnot sekä ohjausryhmän kommentit ja huomiot on otettu huomioon lopullisessa ehdotuksessa.

Uudistamisen tavoitteena on säilyttää alueella mahdollisimman yhtenäinen rakennusjärjestys, joka ottaa huomioon uuden rakentamislain lupajärjestelmän, paikalliset olosuhteet, rakentamisen ohjauksen tarpeet sekä hyvän, terveellisen, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön tavoitteet. Rakennusjärjestysehdotuksessa on päivitetty rakennusjärjestyksen rakenne, käsitteistö ja lupajärjestelmää koskevat määräykset vastaamaan uutta rakentamislakia. Ehdotuksesta ovat poistuneet maankäyttö- ja

Rakennusvalvontajaosto	§ 8	15.06.2026
Kunnanhallitus	§ 129	22.06.2026
Rakennusvalvontajaosto	§ 12	22.10.2026
Kunnanhallitus	§ 192	26.10.2026
Kunnanvaltuusto		09.11.2026

rakennuslain mukaiset rakennuslupaa, toimenpidelupaa ja ilmoitusmenettelyä koskevat määräykset kokonaan. Ne on korvattu rakentamislain mukaisilla lupatyypeillä kuten rakentamisluvalla, sijoittamisluvalla, purkamisluvalla, purkamisilmoituksella, maisematyöluvalla ja poikkeamisluvalla.

Keskeisiä muutoksia voimassa olevaan rakennusjärjestykseen verrattuna ovat muun muassa seuraavat:

1. Rakennuspaikan vähimmäispinta-alaa koskevaa määräystä on täsmennetty. Asemakaava-alueen ulkopuolella ja yleiskaava-alueilla, joissa ei ole rakennuspaikan kokoa koskevaa määräystä, uuden rakennuspaikan vähimmäispinta-ala on edelleen pääsääntöisesti 5 000 m². Uutena määräyksenä vesihuoltoverkostoon eli vesi- ja jätevesiverkostoon liitettävissä olevan rakennuspaikan vähimmäispinta-ala voi olla 3 000 m² lukuun ottamatta ranta-alueen suunnittelutarvealueita. Ranta-alueilla vähimmäispinta-ala säilyy 5 000 m²:nä ja rantaviivan vähimmäispituutena 40 metriä.

2. Rakentamisen luvanvaraisuutta koskeva osio on uudistettu rakentamislain 42 §:n mukaiseksi. Rakennusjärjestyksessä esitetään jatkossa erikseen rakentamislupaa edellyttävät kohteet ja luvanvaraisuudesta vapautetut vähäiset hankkeet. Luvanvaraisuudesta vapautettaville hankkeille asetetaan kuitenkin edelleen määräyksiä esimerkiksi sijoittumisesta, ympäristöön soveltumisesta, paloturvallisuudesta, naapurin aseman huomioon ottamisesta ja rakennusoikeuden noudattamisesta.

3. Luvanvaraisuudesta vapautettavia uudisrakentamiskohteita on lisätty ja niitä koskevia määräyksiä on täsmennetty. Ehdotuksessa käsitellään muun muassa aitoja ja tukimuureja, aurinkosähköjärjestelmiä, ilmalämpöpumppuja, jätevesijärjestelmiä, julkisivuun kiinnitettäviä laitteita, laitureita, kasvihuoneita ja kasvutunneleita, maatilojen lanta- ja lietesäiliöitä, siiloja, liikuteltavia laitteita sekä energiavarastokontteja ja muuntamoita.

4. Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottamista on vahvistettu uutena omana kokonaisuutenaan. Rakentamisessa pyritään säilyttämään ja lisäämään puita ja viheralueita, säilyttämään mahdollisimman suuri osa rakennuspaikasta viherpeitteisenä ja vettä läpäisevänä sekä suosimaan istutuksissa paikan kasvuolosuhteisiin sopivaa, monipuolista ja luontaista kasvilajistoa. Asemakaava-alueen asuinpientalotontilla edellytetään, että osa tontista säilyy viherpeitteisenä ja vettä läpäisevänä.

5. Uutena määräyksenä rakennusjärjestykseen on lisätty lintuturvallinen rakentaminen. Rakennuskohteen ikkunoiden ja muiden lasiaiheiden, kuten lasikaiteiden ja lasiseinien, koko, sijoitus, pintakuviointi, lasin ominaisuudet ja muut ratkaisut sekä rakennuskohteen valaistus tulee pyrkiä suunnittelemaan ja toteuttamaan siten, etteivät ne ohjaa lintuja törmäämään laseihin.

Rakennusvalvontajaosto	§ 8	15.06.2026
Kunnanhallitus	§ 129	22.06.2026
Rakennusvalvontajaosto	§ 12	22.10.2026
Kunnanhallitus	§ 192	26.10.2026
Kunnanvaltuusto		09.11.2026

6. Ranta-alueita koskevia määräyksiä on täsmennetty. Ranta-alueelle tulee muun muassa jättää vähintään 10 metrin levyinen puustoinen vihervyöhyke, jota on tarvittaessa täydennettävä istutuksin. Rakennuskohteiden vähimmäisetäisyydet rantaviivasta säilyvät pääosin nykyisen rakennusjärjestyksen mukaisina, mutta määräyksiä on jäsennelty uudelleen ja sovitettu rakentamislain käsitteistöön.

7. Pohjavesialueita, pilaantunutta maaperää, haitallisia yhdisteitä, melua ja tärinää koskevia määräyksiä on koottu ja täsmennetty. Ehdotuksessa korostetaan rakennushankkeeseen ryhtyvän selvitysvelvollisuutta muun muassa pohjaveden, maaperän pilaantuneisuuden, radonin, tärinän ja liikennemelun osalta.

8. Piha-alueen rakentamista koskevia määräyksiä on uudistettu. Ehdotuksessa täsmennetään muun muassa pihan korkeusasemaa, pengerryksiä ja tukimuureja, ajoneuvoliittymiä, liikennejärjestelyjä, pelastusteitä, autopaikkoja, jätehuoltotiloja, lumen varastointia sekä hulevesien ja perustusten kuivatusvesien johtamista koskevia määräyksiä.

9. Rakennuksen tai sen osan purkamista koskevat määräykset on koottu omaksi luvukseen. Purkamisessa korostuvat muun muassa selvitysvelvollisuus, purkumateriaalien ja rakennusjätteen asianmukainen käsittely sekä tontin siistiminen purkamisen jälkeen.

10. Lisäksi rakennusjärjestykseen on lisätty aiempaa selkeämpiä määräyksiä yleisistä alueista ja julkisesta kaupunkitilasta, tapahtumien järjestämisestä, työmaan perustamisesta ja siisteydestä sekä rakennuskohteen ja ympäristön ylläpidosta.

Päätösesitys

Rakennustarkastaja:
Rakennusvalvontajaosto hyväksyy osaltaan liitteenä olevan rakennusjärjestysehdotuksen jatkokäsittelyn pohjaksi.

Rakennusvalvontajaosto esittää kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus asettaa rakennusjärjestysehdotuksen julkisesti nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi rakentamislain 19 §:n mukaisesti.

Rakennusvalvontajaosto esittää kunnanhallitukselle, että nähtävillä olosta kuulutetaan kunnan ilmoitusten julkaisemisesta säädetyllä tavalla ja että ehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta, yhteisöiltä ja muilta osallisilta.

Rakennusvalvontajaosto toteaa, että nähtävillä olon aikana saadut muistutukset, mielipiteet ja lausunnot käsitellään rakennusvalvontajaostossa ennen rakennusjärjestyksen viemistä edelleen hyväksymiskäsittelyyn.

Päätös

Rakennusvalvontajaosto:
Rakennusvalvontajaosto yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Rakennusvalvontajaosto	§ 8	15.06.2026
Kunnanhallitus	§ 129	22.06.2026
Rakennusvalvontajaosto	§ 12	22.10.2026
Kunnanhallitus	§ 192	26.10.2026
Kunnanvaltuusto		09.11.2026

Kunnanhallitus 22.06.2026 § 129

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus hyväksyy oheismateriaalina olevan rakennusjärjestysehdotuksen jatkokäsittelyn pohjaksi.

Kunnanhallitus asettaa rakennusjärjestysehdotuksen julkisesti nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi rakentamislain 19 §:n mukaisesti.

Kunnanhallitus päättää, että nähtävillä olosta kuulutetaan kunnan ilmoitusten julkaisemisesta säädetyllä tavalla ja että ehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta, yhteisöiltä ja muilta osallisilta.

Kunnanhallitus toteaa, että nähtävillä olon aikana saadut muistutukset, mielipiteet ja lausunnot käsitellään rakennusvalvontajaostossa ennen rakennusjärjestyksen viemistä edelleen hyväksymiskäsittelyyn.

Päätös

Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

_____

Rakennusvalvontajaosto 22.10.2026 § 12

Valmistelija: rakennustarkastaja

Rakennusjärjestysehdotus on valmisteltu Iisalmen, Kiuruveden, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän yhteistyönä. Luonnosvaihe toteutettiin viranhaltijavalmisteluna ja sidosryhmäyhteistyönä. Luonnos esiteltiin uudistamisen ohjausryhmälle 11.5.2026, minkä jälkeen valmistelua jatkettiin ehdotusvaiheessa ilman erillistä luonnoksen nähtävilläoloa.

Rakennusvalvontajaosto hyväksyi rakennusjärjestysehdotuksen jatkokäsittelyn pohjaksi 15.6.2026 § 8. Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen julkisesti nähtäville asetettavaksi 22.6.2026 § 129. Ehdotus oli nähtävillä 1.7.-31.8.2026, ja siitä pyydettiin lausunnot viranomaisilta, yhteisöiltä ja muilta osallisilta.

Ehdotusvaiheessa saatiin yhteensä 10 lausuntoa. Ehdotuksesta ei jätetty muistutuksia. Kaikki lausunnot on käyty läpi ja kuhunkin on laadittu lausunnonantajakohtainen vastine. Vastineita on siten yhteensä 10. Täydennetyt lausuntovastineet ovat asian käsittelyn oheismateriaalina. Rakennusjärjestyksessä on huomioitu myös muiden valmistelussa mukana olleiden kuntien ehdotusvaiheessa saamat palautteet.

Lausunnoissa käsiteltiin erityisesti lainsäädäntöviittauksia, määräysten soveltamista, lupavapautuksia, pohjavesiä, kulttuuriympäristöä, vesihuoltoa, hulevesiä sekä yritystoimintaa ja teknisiä verkostoja. Vastineissa on kuvattu tehdyt tarkistukset, määräysten säilyttämisen

perusteet sekä museon valmisteluvaiheen osallistumista koskevan huomautuksen käsittely.

Lausuntojen perusteella tehdyt keskeiset korjaukset ja täsmennykset

Lainsäädäntöviittaukset ja lupamenettelyt
- Maisematyöluvan ja purkamisen määräyskohtiin on lisätty viittaukset rakentamislain 53 ja 55 §:ään.
- Vesihuollon liittymisvelvollisuudesta viitataan vesihuoltolakiin ja sen siirtymäsäännöksiin.
- Lupaluetteloon on lisätty maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamislupa ja purkamisilmoitus on erotettu lupatyypeistä.
- Purkamisen käsitteistöä on täsmennetty ja poikkeamista koskevan 53 §:n erillinen paikallinen lisäedellytys on poistettu.

Lupavapautusten soveltamisala
- Rakennuksen ja rakennelman erottelua on täsmennetty 5 §:ssä ja luvanvaraisuusosuutta täydennetty rakentamislain 42 §:n 2 momenttia koskevalla tekstillä.
- Kohdassa 23.1 on täsmennetty, etteivät paikalliset vapautukset koske 42 §:n 1 momentin nojalla luvanvaraisia hankkeita.
- Kohdassa 24.1 on vastaavasti todettu, etteivät määräykset vapauta luvasta lain 42 §:n 3 momentin nojalla luvanvaraista toimenpidettä.
- Tapahtumien järjestämiseen liittyvä enintään kolmen kuukauden vapautus on 46.3 §:ssä rajattu tapahtumarakenteisiin.

Pohjavesialueet ja yksittäiset hanketyypit
- Kohtien 23.10, 23.11 ja 23.13 paikallisiin vapautuksiin on lisätty pohjavesialueilla sovellettava hankekohtainen ehto, joka liittyy pohjavesivaikutuksiin ja niiden hallinnan edellyttämään viranomaisvalvontaan.
- Energiavarastokontin ja muuntamon vapautus koskee yksittäistä, sekä kokonaisalaltaan alle 30 m²:n että tilavuudeltaan alle 120 m³:n kohdetta.
- Kasvihuoneiden ja kasvutunnelien vapautus on rajattu katokseen rinnastettaviin kohteisiin.
- Laiturivapautuksen soveltamista yksityisiin ja julkisiin laitureihin on täsmennetty; julkisten laiturien kohdalle on lisätty alle viiden henkilön yhtäaikaista käyttöä koskeva rajaus. Muiden lakien velvollisuuksista on muistutettu.
- Lantaloita ja lietesäiliöitä koskevaan kohtaan on lisätty yhteydenotto ympäristönsuojeluviranomaiseen.
- Pohjavesialueiden suunnittelutarvealuemääräyksen kymmenen vuoden voimassaoloaika on kirjattu 14 §:ään.

Rakennusoikeus ja etäisyysmääräykset
- Kohdan 16.4 soveltamisalaviittaus on korjattu vastaamaan alkuperäistä tarkoitusta: määräys ei koske kohdissa 16.1-16.3 ja 17.1-17.3 erikseen käsiteltyjä rakennuspaikkoja. Muille sen piiriin kuuluville rakennuspaikoille jää voimaan 10 prosentin ja enintään 500 m²:n kokonaiskerrosalaraja. Vastineessa on selvennetty, että rakennusoikeusmääräyksestä

poikkeamisen edellytykset tutkitaan tarvittaessa hakemuksesta poikkeamislupamenettelyssä.
- Eläinsuojien 100 metrin vähimmäisetäisyys häiriintyvästä kohteesta on täsmennetty kiinteistön rajan läheisyydestä riippumattomaksi.
- Savusaunan ja muun palovaarallisen rakennuskohteen etäisyys toisen omistamasta tai hallitsemasta maasta on muutettu 16 metristä 15 metriin.

Ympäristö, verkostot ja hulevedet
- Muinaisjäännösten suojelua ja sähkönjakeluverkon suojaetäisyyksiä koskevat kohdat on lisätty 4 §:ään.
- Luonnonsuojelulainsäädännön ja suojelupäätösten noudattamisesta myös luvasta vapautetuissa hankkeissa on lisätty maininta 30.1 §:ään.
- Kohdassa 31.1 viherpeitteisen ja vettä läpäisevän pinta-alan vähimmäisosuutta on selvennetty sanalla "vähintään".
- Perustamissyvyyttä ja alinta lattiakorkeutta määriteltäessä huomioon otettavia padotus-, pohja- ja tulvaveden korkeuksia sekä kuivatusmahdollisuutta koskeva määräys on siirretty 8.1 §:n yleismääräykseksi.
- Hulevesijärjestelmää koskeva selvitys liitetään 43 §:n mukaan rakentamislupahakemukseen pyydettäessä.

Liikenneviittaukset ja määräysten selkeys
- Maantiemainoksia, maantieliittymiä ja tien läheisyydessä rakentamista koskevat 13.1, 23.1 ja 39.1 §:n viittaukset on täsmennetty.
- Ranta-alueen ja rantavyöhykkeen määritelmissä korostetaan tapauskohtaista arviointia; 5 §:n 200 metrin maininta on täsmennetty ohjeelliseksi.
- Työajoneuvojen ja laitteiden säilyttämistä koskeva 49 § on muutettu viittaamaan kaavaan, rakennuspaikan luvanmukaiseen käyttötarkoitukseen ja muuhun soveltuvaan sääntelyyn yksilöimättömän viranomaisluvan sijasta.
- Lupataulukko sekä 22.1 §:n viittaukset siihen ja sen täydentämiseen on poistettu. Vapautusehdot ilmenevät rakennusjärjestyksen varsinaisista määräyksistä.

Muutosten luonne ja jatkokäsittely
Valmistelussa tehdyn arvion mukaan lausuntojen perusteella tehdyt muutokset ovat teknisiä korjauksia sekä määräysten sisältöä ja soveltamista selventäviä täsmennyksiä. Niillä on oikaistu lainsäädäntöä kuvaavia kohtia, korjattu viittauspuutteita ja täsmennetty määräysten keskinäistä suhdetta. Muutosten ei ole arvioitu muuttavan nähtävillä olleen ehdotuksen keskeisiä tavoitteita tai perusratkaisuja olennaisesti. Tämän valmisteluarvion perusteella ehdotusta ei esitetä asetettavaksi uudelleen nähtäville lausuntojen johdosta tehtyjen muutosten vuoksi, vaan rakennusjärjestys esitetään hyväksymiskäsittelyyn.

Lausuntojen ja vastineiden käsittelyn jälkeen tarkistettu rakennusjärjestysehdotus esitetään kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi. Uuden rakennusjärjestyksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2027. Samalla kumotaan kunnanvaltuuston 23.9.2019 § 35 hyväksymä ja 1.1.2020 voimaan tullut rakennusjärjestys.

Rakennusvalvontajaosto	§ 8	15.06.2026
Kunnanhallitus	§ 129	22.06.2026
Rakennusvalvontajaosto	§ 12	22.10.2026
Kunnanhallitus	§ 192	26.10.2026
Kunnanvaltuusto		09.11.2026

Päätösesitys

Rakennustarkastaja:
Rakennusvalvontajaosto päättää:

1. merkitä tiedoksi rakennusjärjestysehdotuksesta saadut 10 lausuntoa
2. hyväksyä osaltaan oheismateriaalina olevat 10 lausuntovastinetta ja tarkistetun rakennusjärjestysehdotuksen
3. todeta valmistelussa esitetyn arvion perusteella, että lausuntojen johdosta tehdyt muutokset ovat teknisiä korjauksia ja täsmennyksiä eivätkä edellytä rakennusjärjestysehdotuksen asettamista uudelleen nähtäville, sekä
4. esittää kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus saattaa tarkistetun rakennusjärjestysehdotuksen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi siten, että rakennusjärjestys tulee voimaan 1.1.2027 ja sillä kumotaan kunnanvaltuuston 23.9.2019 § 35 hyväksymä ja 1.1.2020 voimaan tullut rakennusjärjestys.

Päätös

Rakennusvalvontajaosto:
Rakennusvalvontajaosto yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

_____

Kunnanhallitus 26.10.2026 § 192

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy tarkistetun rakennusjärjestysehdotuksen siten, että rakennusjärjestys tulee voimaan 1.1.2027 ja sillä kumotaan kunnanvaltuuston 23.9.2019 § 35 hyväksymä ja 1.1.2020 voimaan tullut rakennusjärjestys.

Päätös

Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus yksimielisesti päätti esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy tarkistetun rakennusjärjestysehdotuksen siten, että rakennusjärjestys tulee voimaan 1.1.2027 ja sillä kumotaan kunnanvaltuuston 23.9.2019 § 35 hyväksymä ja 1.1.2020 voimaan tullut rakennusjärjestys.

_____

Kunnanvaltuusto 09.11.2026
266/10.03.00.00/2023

Päätösesitys

Kunnanhallitus:
Kunnanvaltuusto hyväksyy tarkistetun rakennusjärjestysehdotuksen siten, että rakennusjärjestys tulee voimaan 1.1.2027 ja sillä kumotaan kunnanvaltuuston 23.9.2019 § 35 hyväksymä ja 1.1.2020 voimaan tullut rakennusjärjestys.

Päätös

Kunnanvaltuusto:

Rakennusvalvontajaosto	§ 8	15.06.2026
Kunnanhallitus	§ 129	22.06.2026
Rakennusvalvontajaosto	§ 12	22.10.2026
Kunnanhallitus	§ 192	26.10.2026
Kunnanvaltuusto		09.11.2026

Oheismateriaali

Rakennusjärjestysehdotus 22.10.2026
Rakennusjärjestysehdotuksesta annettujen lausuntojen vastineet 19.10.2026

Tarkastuslautakunta	§ 26	13.05.2026
Kunnanvaltuusto	§ 29	08.06.2026
Kunnanhallitus	§ 187	26.10.2026
Kunnanvaltuusto		09.11.2026

54
Arviointikertomus vuodelta 2025 / Kunnanhallituksen selvitys

Tarkastuslautakunta 13.05.2026 § 26

Kunnanhallituksen on Kuntalain 115 §:n mukaisesti toimintakertomuksessa selvitettävä valtuuston tilikaudelle asettamien tavoitteiden toteutumista.

Tarkastuslautakunnan on Kuntalain 121 §:n mukaan tehtävä valtuustolle arvionsa toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Tarkastuslautakunta on kokouksissaan 11.3.2026 ja 15.4.2026 valmistellut vuoden 2025 arviointikertomusta.

Päätösesitys

Puheenjohtaja:
Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen valmistelua sekä hyväksyy ja allekirjoittaa vuoden 2025 arviointikertomuksen. Tarkastuslautakunta saattaa vuoden 2025 arviointikertomuksen kunnanvaltuustolle tiedoksi ja esittää, että kunnanhallitus antaa kunnanvaltuustolle selvityksen arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista lokakuun 2026 loppuun mennessä. Arviointikertomus liitetään tilinpäätöksen liitteeksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta:
Tarkastuslautakunta allekirjoitti arviointikertomuksen vuodelta 2025 ja saattaa sen kunnanvaltuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta esittää, että kunnanhallitus antaa kunnanvaltuustolle selvityksen arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista lokakuun 2026 mennessä. Arviointikertomus liitetään tilinpäätöksen liitteeksi.

_____

Kunnanvaltuusto 08.06.2026 § 29

Päätösesitys

Tarkastuslautakunta:
Kunnanvaltuusto merkitsee arviointikertomuksen 2025 tiedoksi. Kunnanvaltuusto pyytää kunnanhallituksen selvityksen arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista lokakuun 2026 mennessä.

Päätös

Kunnanvaltuusto:
Kunnanvaltuusto merkitsi arviointikertomuksen 2025 tiedoksi. Kunnanvaltuusto pyytää kunnanhallituksen selvityksen arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista lokakuun 2026 mennessä.

_____

Kunnanhallitus 26.10.2026 § 187

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus päättää antaa arviointikertomuksesta seuraavan selvityksen:

Tarkastuslautakunta	§ 26	13.05.2026
Kunnanvaltuusto	§ 29	08.06.2026
Kunnanhallitus	§ 187	26.10.2026
Kunnanvaltuusto		09.11.2026

"Kunnanhallitus toteaa, että tarkastuslautakunnan arviointikertomus antaa kattavan kuvan Sonkajärven kunnan toiminnan ja talouden toteutumisesta vuonna 2025. Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että kunnan taloudellinen tilanne on hyvä ja valtuuston asettamat tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Kunnanhallitus pitää tärkeinä tarkastuslautakunnan esittämiä huomioita kuntastrategia 2030:n toimeenpanosta, kuntalaisten osallisuuden vahvistamisesta, henkilöstön saatavuuden ja työhyvinvoinnin tukemisesta, investointien pitkäjänteisestä suunnittelusta, kiinteistökannan hallinnasta, sopimusten seurannasta sekä päätösten vaikutusten arvioinnista.

Kunnanhallitus toteaa, että arviointikertomuksessa esitetyt havainnot otetaan huomioon kunnan toiminnan kehittämisessä, talousarvion valmistelussa, strategian toimeenpanossa sekä toiminnan ja talouden seurannassa."

Päätös

Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus yksimielisesti päätti antaa arviointikertomuksesta seuraavan selvityksen:

"Kunnanhallitus toteaa, että tarkastuslautakunnan arviointikertomus antaa kattavan kuvan Sonkajärven kunnan toiminnan ja talouden toteutumisesta vuonna 2025. Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että kunnan taloudellinen tilanne on hyvä ja valtuuston asettamat tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Kunnanhallitus pitää tärkeinä tarkastuslautakunnan esittämiä huomioita kuntastrategia 2030:n toimeenpanosta, kuntalaisten osallisuuden vahvistamisesta, henkilöstön saatavuuden ja työhyvinvoinnin tukemisesta, investointien pitkäjänteisestä suunnittelusta, kiinteistökannan hallinnasta, sopimusten seurannasta sekä päätösten vaikutusten arvioinnista.

Kunnanhallitus toteaa, että arviointikertomuksessa esitetyt havainnot otetaan huomioon kunnan toiminnan kehittämisessä, talousarvion valmistelussa, strategian toimeenpanossa sekä toiminnan ja talouden seurannassa."

Kunnanvaltuusto 09.11.2026
450/00.03.00.00/2025

Päätösesitys

Kunnanhallitus:
Kunnanvaltuusto merkitsee tiedoksi kunnanhallituksen selvityksen arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista.

Päätös

Kunnanvaltuusto:

Oheismateriaali
Arviointikertomus 2025

Tarkastuslautakunta § 61 21.10.2026
Kunnanvaltuusto 09.11.2026

55
Väliarviointiraportti

Tarkastuslautakunta 21.10.2026 § 61

Kunnanvaltuusto on esittänyt, että tarkastuslautakunta raportoisi kunnan ajankohtaisista asioista myös tilikauden aikana.

Tarkastuslautakunta on valmistellut väliarviointiraporttia kokouksissaan 10.6.2026, 26.8.2026 ja 23.9.2026.

Päätösesitys
Puheenjohtaja:
Tarkastuslautakunta keskustelee väliarviointiraportin lopullisesta sisällöstä sekä hyväksyy ja allekirjoittaa raportin.

Päätös
Tarkastuslautakunta:
Tarkastuslautakunta hyväksyi ja allekirjoitti väliarviointiraportin ja lähetti sen kunnanvaltuustolle tiedoksi.

_____

Kunnanvaltuusto 09.11.2026
225/00.03.00.00/2026

Päätösesitys
Tarkastuslautakunta:
Kunnanvaltuusto merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan väliarviointiraportin 2026.

Päätös
Kunnanvaltuusto:

Oheismateriaali
Väliarvioraportti 2026

Kunnanhallitus § 198 26.10.2026
Kunnanvaltuusto 09.11.2026

56
Vesihuoltolaitoksen kirjanpidollisen taseyksikön purkaminen

Kunnanhallitus 26.10.2026 § 198

Valmistelija: talous- ja hallintojohtaja

Sonkajärven kunnanvaltuusto on 28.9.2015 § 32 perustanut vesihuoltolaitoksen kirjanpidollisen taseyksikön takautuvasti 1.1.2015 alkaen. Taseyksikkö perustettiin vesihuoltolain muutoksen johdosta kunnan oman vesihuoltolaitoksen toiminnan kirjanpidolliseksi eriyttämiseksi. Taseyksikölle laadittiin erillinen tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja liitetiedot. Hulevesiviemäröinti eriytettiin taseyksikön sisällä laskennallisesti.

Kunnanvaltuusto on 14.11.2022 § 41 päättänyt vesihuoltolaitoksen yhtiöittämisestä. Vesihuoltotoiminta siirtyi Sonkajärven Vesi Oy:lle 1.1.2024 alkaen. Hulevesiverkosto ja hulevesien hallintaan liittyvä toiminta eivät sisältyneet liiketoimintakauppaan, vaan ne jäivät kunnan vastuulle.

Vesihuoltotoiminnan siirryttyä Sonkajärven Vesi Oy:lle on vesihuoltolaitoksen kirjanpidollisen taseyksikön alkuperäinen toiminnallinen ja kirjanpidollinen peruste poistunut. Kunnan vastuulle jäänyt hulevesitoiminta on osa teknisen toimen infrastruktuurin ylläpitoa. Hulevesitoiminnan menot, investoinnit ja omaisuuserät voidaan käsitellä ja toteutumista seurata omalla kustannuspaikalla osana teknisen toimen taloutta. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 112/2015 mukaan hulevesiviemäröinnin eriyttäminen ei edellytä erillisen kirjanpitoyksikön muodostamista. Erillisen taseyksikön ylläpitäminen edellyttää aina erillisten talousarvio- ja tilinpäätöslaskelmien sekä muiden raportointitietojen laatimista

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että valtuusto

1. päättää purkaa ja lakkauttaa vesihuoltolaitoksen kirjanpidollisen taseyksikön 31.12.2026;
2. päättää, että hulevesitoiminta käsitellään 1.1.2027 alkaen osana teknisen toimen taloutta ja sitä seurataan erillisellä kustannuspaikalla; sekä
3. valtuuttaa talous- ja hallintojohtajan sekä pääkirjanpitäjän tekemään taseyksikön purkamisen edellyttämät kirjanpidolliset kirjaukset sekä muut teknisluonteiset toimenpiteet.

Päätös

Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus yksimielisesti päätti esittää valtuustolle, että valtuusto

1. päättää purkaa ja lakkauttaa vesihuoltolaitoksen kirjanpidollisen taseyksikön 31.12.2026;
2. päättää, että hulevesitoiminta käsitellään 1.1.2027 alkaen osana teknisen toimen taloutta ja sitä seurataan erillisellä kustannuspaikalla; sekä
3. valtuuttaa talous- ja hallintojohtajan sekä pääkirjanpitäjän tekemään taseyksikön purkamisen edellyttämät kirjanpidolliset kirjaukset sekä muut teknisluonteiset toimenpiteet.

Kunnanhallitus § 198 26.10.2026
Kunnanvaltuusto 09.11.2026

Kunnanvaltuusto 09.11.2026
366/02.06.01.00/2026

Päätösesitys

Kunnanhallitus:
Valtuusto

1. päättää purkaa ja lakkauttaa vesihuoltolaitoksen kirjanpidollisen taseyksikön 31.12.2026;
2. päättää, että hulevesitoiminta käsitellään 1.1.2027 alkaen osana teknisen toimen taloutta ja sitä seurataan erillisellä kustannuspaikalla; sekä
3. valtuuttaa talous- ja hallintojohtajan sekä pääkirjanpitäjän tekemään taseyksikön purkamisen edellyttämät kirjanpidolliset kirjaukset sekä muut teknisluonteiset toimenpiteet.

Päätös

Kunnanvaltuusto:

Kunnanhallitus § 190 26.10.2026
Kunnanvaltuusto 09.11.2026

57
Ruokapalvelupäällikön viran lakkauttaminen

Kunnanhallitus 26.10.2026 § 190

Valmistelija: talous- ja hallintojohtaja

Sonkajärven kunnan ruokapalvelu tuottaa ateriapalvelut kunnan varhaiskasvatuksen ja koulutoimen yksiköille. Ruokapalvelua johtaa tällä hetkellä va. ruokapalvelupäällikkö, joka on työvapaalla omasta ravitsemisesimiehen toimestaan. Va. ruokapalvelupäällikkö (ravitsemisesimies) on eläköitymässä alkuvuodesta 2027.

Kunnan ruokapalvelun toiminnan volyymi ja henkilöstön määrä on pienentynyt merkittävästi sen jälkeen, kun kunta ei ole enää voinut tuottaa ruokapalveluja sosiaali- ja terveystoimen yksiköille hyvinvointialueuudistuksen johdosta. Ruokapalvelupäällikön viralle ei siten enää ole tarvetta. Ruokapalvelun toimintaa johtaa jatkossa ravitsemisesimies, jonka nimike muutetaan nykykäytännön mukaisesti ruokapalveluesihenkilöksi.

Päätösesitys
Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että ruokapalvelupäällikön virka lakkautetaan, kun va. ruokapalvelupäällikkö (ravitsemisesimies) jää eläkkeelle.

Päätös
Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus yksimielisesti päätti esittää valtuustolle, että ruokapalvelupäällikön virka lakkautetaan, kun va. ruokapalvelupäällikkö (ravitsemisesimies) jää eläkkeelle.

_____

Kunnanvaltuusto 09.11.2026
368/01.01.00.00/2026

Päätösesitys
Kunnanhallitus:
Kunnanvaltuusto päättää, että ruokapalvelupäällikön virka lakkautetaan, kun va. ruokapalvelupäällikkö (ravitsemisesimies) jää eläkkeelle.

Päätös
Kunnanvaltuusto:

58
Muut asiat

Kunnanvaltuusto 09.11.2026